

Umsögn Skógræktarfélags Reykjavíkur (SR) um Stakar húsbyggingar á opnum svæðum (OP15, OP28). Heimildir um enduruppbyggingu, viðbyggingar og nýbyggingar. Lýsing skipulagsgerðar og drög að tillögu.

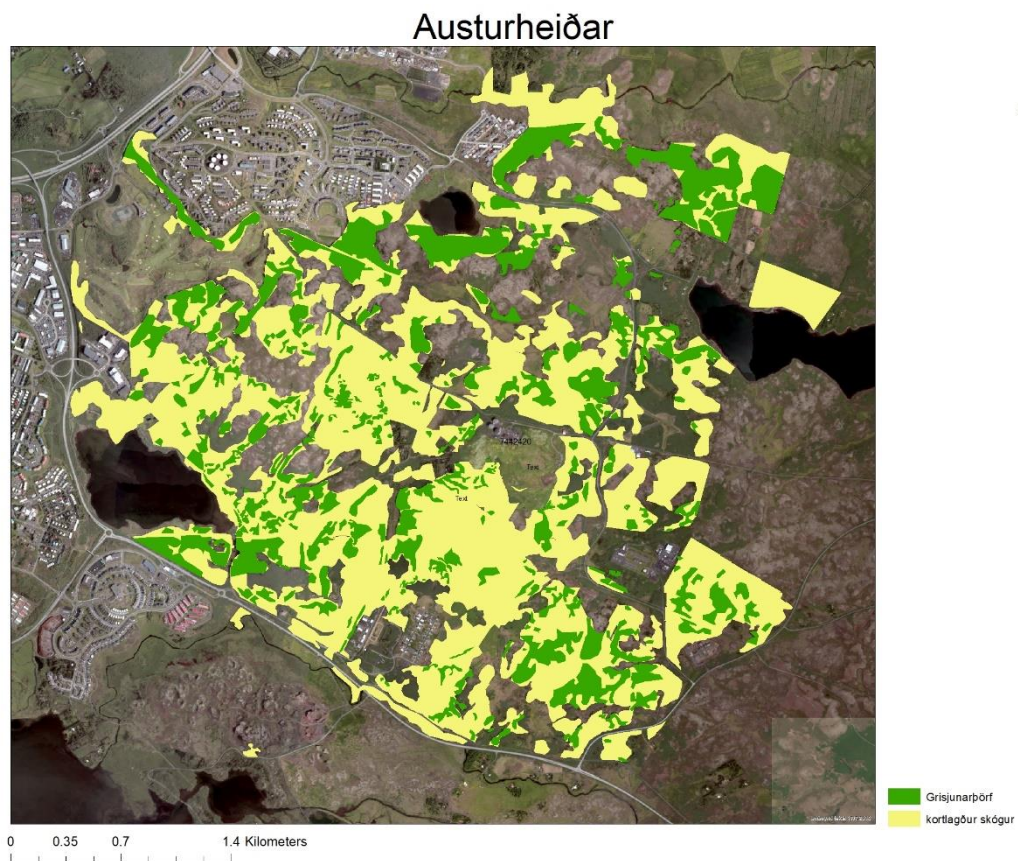
Skógræktarfélag Reykjavíkur fagnar að verið sé að skipuleggja Austurheiðar og festa með því í sessi útivist og skógrækt.

Austurheiðar eru gríðarlega verðmætar fyrir komandi kynslóðir, hvort sem horft er til kolefnisbindingar, jarðvegsverndar, vatnsmiðlunar, líffræðilegrar fjölbreytni, skógarafurða, atvinnusköpunar, lýðheilsu, menntunar eða sjálfbærni.

Vegna fyrirsjáanlegrar þarfar á grisjun og annarri umhirðu skógarins, þarf að vera skilgreind lóð undir viðarafurðir og viðarvinnslu á svæðinu. Skógræktarfélag Reykjavíkur vill gjarnan taka við skógrækt á Austurheiðum og halda áfram skógrækt þar. Miklir möguleikar eru á svæðinu samanber skýrslu samstarfshóps um Loftlagsskóga Reykjavíkur, sjá mynd 2 og töflu 2.

Á Austurheiðum er umtalsvert skóglendi sem hefur búið til skjól og aukið útivistargildi svæðisins. Ýmsar trjátegundir vaxa á svæðinu en þeirra algengastar eru birki, stafafura, sitkagreni og víðir. Víða hefur vöxtur trjáanna verið góður og sums staðar er kominn tími á fyrstu grisjun (sjá mynd 1 og töflu 1). Stór hluti skógarins var gróðursettur á nokkra ára tímabili fyrir 2-3 áratugum og er því stór hluti hans á svipuðum aldri, þó eru á svæðinu bæði og yngri og mun eldri trjálundir.

Með ræktun skóga á útivistarsvæðum eykst útivistargildi með auknu skjóli og fjölbreytilegra umhverfi. Rannsóknir sýna að þetta skilar sér í bættri lýðheilsu fyrir fjölbreytta hópa borgarbúa. Þessi gæði má svo auka enn með samspili landslags, fjölbreyttra skógarlunda og eflingu innviða á borð við göngustíga. Nokkur munur getur því verið á skógrækt eftir því hvort markmið hennar er ræktun útivistarskóga eða nytjaskógrækt. Oft eru þó auðvelt að samræma þessi markmið, svo sem með sjálfbærri grisjun og umhirðu. Þá verða skógar almennt verðmætari – bæði hvað varðar efnislegar afurðir og útivistargildi fyrir almenning -með umhirðu og áframhaldandi ræktun.

Mynd 1 sýnir kortlagða skóga og svæði sem þarf að grisja. (Samstarfshópur um Loftlagsskóga Reykjavíkur. Greinargerð 12 nóvember 2021.)

Svæði	Ha
Kortlagður skógur	721
Grisjunarpörf	217

Tafla 1 sýnir stærð svæðanna á mynd 1. (Samstarfshópur um Loftlagsskóga Reykjavíkur. Greinargerð 12 nóvember 2021.)

Austurheiðar

Mynd 2 sýnir Möguleg gróðursetningarsvæði á Austurheiðum unnið út frá gildandi rammaskipulagi Austurheiða. (Samstarfshópur um Loftlagsskóga Reykjavíkur. Greinargerð 12 nóvember 2021.)

Meðalársbinding í trjám við 50 ára aldur.				
Tegundir	CO ₂ /ár tonn	fj.ha	Árleg binding CO ₂	Binding yfir 50 ára vaxtarlotu (tonn)
Stafafura	7	30	210	10.500
Alaskaösp	16	26	416	20.800
Sitkagreni	8	20	160	8.000
Birki	3	30	90	4.500
Samtals		106	876	43.800

Tafla 2: Möguleg kolefnisbinding með aukinni skógrækt á mögulegu gróðursetningarsvæði á mynd 2; 106 hektörum á Austurheiðum. (Samstarfshópur um Loftlagsskóga Reykjavíkur. Greinargerð 12 nóvember 2021.)

Við skógrækt á Austurheiðum, sem og víðar, er mikilvægt að stefna að vali á sem fjölbreyttustum trjátegundum sem henta til skógræktar hér á landi. Sérstaklega er þetta mikilvægt í ljósi þeirra loftslagsbreytinga sem eru að eiga sér stað, en þær munu hafa í för með sér breytingar á skilyrðum til ræktunar skóga á Íslandi. Þá hafa nú þegar borist fleiri meindýr og sjúkdómar til landsins sem herja á trjágróður og hafa áhrif á vöxt og viðargæði trjátegunda sem nú þegar eru í ræktun. Með því að nota fjölbreyttar tegundir má tryggja aukið ræktunaröryggi til framtíðar og viðnámsþrótt gagnvart þeim áföllum sem skógar hér á landi kunna að verða fyrir.

Græni trefillinn

SR fagnar því að hugsað sé um Græna trefillinn og Græna stíginn sem eina skipulagsheild. Félagið leggur til að gætt sé að samfellu þegar kemur að kortlagningu, vegprestum og annarri uppbyggingu, þannig að vegfarendur rati með sama hætti þó farið sé yfir mörk sveitarfélaga.

Skógræktarfélag Reykjavíkur harmar áform Reykjavíkurborgar um uppbyggingu iðnaðarsvæðis á Hólmsheiði og endursendir hér með umsögn félagsins frá árinu 2007 (sjá fylgiskjal). Er það mat núverandi stjórnar Skógræktarfélag Reykjavíkur að hart sé sótt að Græna trefli höfuðborgarsvæðisins, þrátt fyrir mikilvægi hans fyrir bindingu kolefnis, skjól í borginni en ekki síst lýðheilsu og útivist borgarbúa.

Rauðavatnsstöðin

Innan OP15 er Rauðavatnsstöðin – upphaf skógræktar á höfuðborgarsvæðinu. Félagið leggur til að minjar þessar njóti hverfisverndar og þarna verði lystigarður borgarbúa eins og til stóð með fyrstu gróðursetningunum árið 1901. Þarna eru einar elstu skógræktartilraunir landsins og gróðrarstöð með hlöðnum veggjum, trjám og einni elstu girðingu landsins sem verið hefur til sýningar á Landbúnaðarsafni Íslands.

Verndun stakra trjáa

SR fagnar að vernda eigi stærsta eini landsins. Félagið leggur enn fremur til að heggur (*Prunus padus*) í gömlu Rauðavatnstöðinni njóti einnig sömu verndar. Heggurinn er talinn fyrsti heggur landsins og var hann útnefndur Tré ársins 2021.

Fyrir hönd Skógræktarfélags Reykjavíkur,

Auður Kjartansdóttir